

111 éve nyílt meg a Hunyadi téri vásárcsarnok

A kiegyezés idején felvetődött, hogy a növekvő népességű főváros lakóinak élelmiszerellátását vásárcsarnokok építésével javítsák. Fő feladatnak szabták, hogy ellenőrzött, friss és olcsó élelmiszer kerüljön értékesítésre. Kamermayer Károly, a későbbi polgármester körbejárta Európát, hogy brit, belga, német és francia példákon tanulmányozza a vásárcsarnokok építési és üzemeltetési gyakorlatát. Sokévi tárgyalás alatt formálódott ki a végleges konstrukció: a főváros maga építteti meg, tulajdonában tartja, és egységes irányítás alatt üzemelteti a vásárcsarnokok hálózatát. Ezzel nemcsak az élelmiszerellenőrzés, a higiéniai rendszabályok betartása volt biztosítható, de az áruválasztékot is befolyásolták, és a szociális szempontokat is jobban figyelembe tudták venni. Például az 1898-as, majd 1904-ben megismétlődő gabonaválság idején a kenyér árának mérséklése érdekében nem kértek helypénzt a pékségektől.

A csarnokok azonos elvek alapján, alapincézve, acél vázszerkezettel, tömör téglafalakkal és a tető alatt végigfutó ablaksorral épültek. A fő szempontok voltak a célszerűség, a tartósság, a tisztíthatóság és a természetes megvilágítás. Díszítéseket a hangsúlyos szerkezeteken, takarékosan helyeztek el. A kivitelezésen a szakmák legjobbjai dolgoztak, az esztétikus megjelenést elsősorban a jó arányokkal és a minőséggel valósították meg.

A fővásárcsarnokban nagykereskedés is folyt. Az ellátás biztosítása érdekében termelő és értékesítő társulások létrehozását bátorították. Szemléletük kedvezően hatott az egész ország élelmiszertermelésére.

A csarnokok többsége nagyon népszerű volt kezdetektől fogva. A Nagycsarnokot pár hónappal a nyitás után, 1897 májusában meglátogatta Ferenc József, majd egy évvel később a német II. Vilmos császár. Néhány évvel ezelőtt Margaret Thatcher brit miniszterelnök is vásárolt ott az ízletes magyar fokhagymából.

Sajnos, a rosszul értelmezett gazdaságos területhasznosításnak Európa szerte több épület áldozatul esett. Lebontottak vagy átalakítottak népszerű vásárcsarnokokat; az átalakítások közül nem egy kudarnak bizonyult.

A Fővárosi Önkormányzat – ez ma már nyilvánvaló –, jól döntött, amikor a karbantartás elmaradása miatt életveszélyessé vált Fővám téri csarnokot eredeti szépségében és funkcióját megtartva újította fel. Ma nemcsak Pest és Buda lakói járnak oda, de a turistáknak is kedvelt célpontja. Felújították a tűzvész után a Rákóczi téri csarnokot is.

A Hunyadi téri csarnok teljes felújítására nem került sor a második világháború óta. 1997-re ugyan megígérte az önkormányzat, majd az ezredforduló idején újabb ígérek születtek a funkció megtartásáról és a felújításról, azonban még a karbantartási munkákat sem végezték el. Mindezek ellenére nagyon népszerű és keresett a környéken élő belföldi és külföldi lakosok körében. Reméljük, hogy az épület műemléki védelem alá helyezése végre megtörténik, és ha megkésve is, de hamarosan sor kerül a szakszerű felújítására. Változatlan funkcióval, népszerű piacával együtt újabb száz évig fogja segíteni Terézváros és Erzsébetváros lakóit abban, hogy lakóhelyük közelében tudjanak friss zöldséghez és gyümölcshöz jutni.

Kapcsolódó anyagok:

<http://www.lelegzet.hu/archivum/2005/04/3237.hpp>

www.lmv.hu/hunyadi

<http://bocs.hu/talpzold/98nov8/csarnok.htm>

<http://www.csapi.hu/parts/main.php?myPage=22&subPage=1>

www.emporiononline.com

Következő oldal: A VIDÉK NAGYKÖVETSÉGE

A VIDÉK NAGYKÖVETSÉGE

Javaslat a terézvárosi Hunyadi tér megújulására

Nem szabad a rendszerváltással, majd az Unióba lépéssel kapcsolatos feladatok mellett megfeledkezni azokról az elvárásokról, amelyeket joggal támaszt a vidék fővárosával, Budapesttel szemben. Ezek közül az egyik a képviselet, a marketing tevékenység. Az idegenforgalom nagyobbik része, különösen a hazánkba hivatalos céllal érkezők, Budapestre jönnek elsősorban. Jó, ha ezalatt még valahová eljutnak egy villámlátogatásra, de az ország többi részét kevesen ismerik meg igazán. Kézenfekvő, hogy alakítsunk ki a főváros szívében egy olyan „vidék képviseletet”, amely bemutatja a régiókat, hogy a látogatók kedvet kapjanak a megismerésükhöz, termékeik, szolgáltatásaik igénybevételéhez.

Ha nem lenne, ki kellene ehhez a Hunyadi teret találni!

A tér az Oktogontól három percre, a Világörökségbe vont Andrassy út mellett fekvő zöldterület. Egyik hangsúlyos épülete a megújulásra váró Vásárcsarnok. 1896-ban történt átadása óta töretlenül népszerű. Igényes kivitelének köszönhetően bírta ki a fél évszázada halogatott felújítás hiányát. Az elhanyagolt állapotában is színvonalas építmény a VI. és VII. kerület lakóinak kedvelt, gyalogosan könnyen megközelíthető vásárlóhelye. Mind örökségvédelmi-idegenforgalmi, mind pedig az itt lakók érdekeinek szempontját szem előtt tartva, eredeti funkcióját megőrizve kell felújítani.

A teret zárt sorúan körbefogó házak földszintje kínálja magát régiós irodák, magyaros vendéglátóhelyek, boltok, műhelyek kialakítására.

A látogatók a tömegközlekedést vehetik igénybe. A közelben van megállója a 70-es, 73-as, 74-es és 78-as trolibuszoknak, a nagykörúti villamosoknak, a 4-es busznak és a Millenniumi Földalattinak. A környéken lakók gépkocsijait, a szomszédos kerületek és a főváros közös közlekedési koncepciója alapján a Felvonulási tér alá tervezett mélygarázsban lehetne tárolni. Így gyalogos övezetet és a környező utcákban további zöldítéseket lehet kialakítani.

A főváros a megújulásban való részvétellel nemcsak hálás kötelességének tehetne eleget, de gazdagítaná az idegenforgalmi kínálatát, és a vidéki térségek lemaradásának csökkentését is elősegíthetné. A partnerek is eredményesebben tárgyalhatnának vidéki befektetésekről ezen a területen. Külön erőssége a helyszínnek, hogy a megújulás több ütemben, folyamatosan, sok vállalkozó bevonásával vihető véghez. Így a kis- és középvállalkozásokat és a közérdeket is teljes egészében képviselő, a magán és közpénzeket optimálisan felhasználó projektté válhatna.

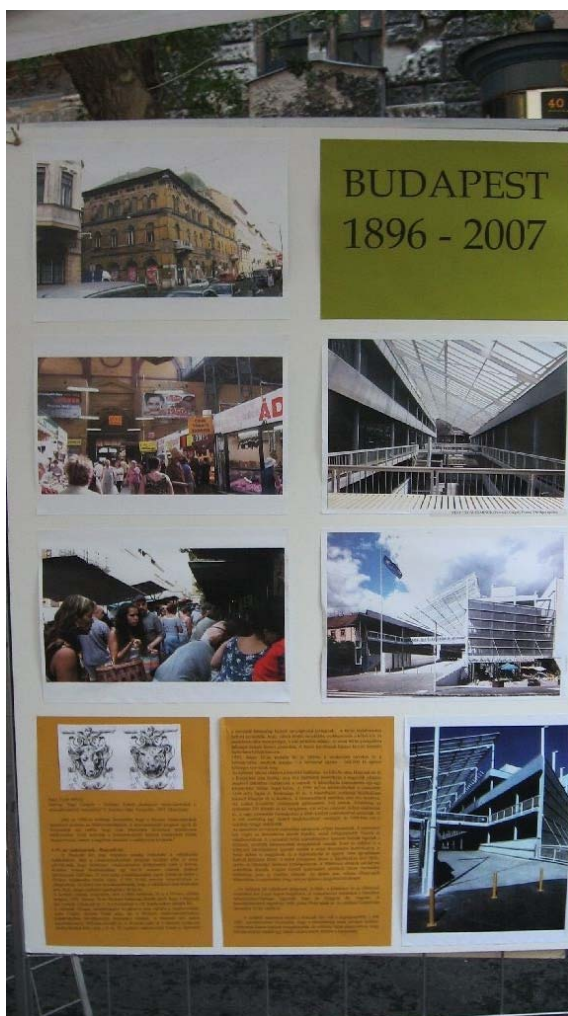
Alakítsuk át a teret azzal a bölcsességgel, ami a XIX. századi városatyákat is jellemezte!

Következő oldal: Mars a pincébe!

Mars a pincébe!

Az eladót és a vevőt raktárba számúzne az önkormányzat

A Levegő Munkacsoport poszterkiállítást készített „Budapesti vásárcsarnokok - Hová járnak a budapestiek 110 éve bevásárolni?” címmel, amelyet a szeptember 21-i „Bevásárlás Napján” is kiállítottak a Hunyadi téren. A Hunyadi téri csarnok és piac két kerület lakóit látja el 111 éve friss zöldséggel és gyümölcssel. Az önkormányzat a csarnokot magánbefektetőknek akarja átadni, megváltoztatva a csarnok eredeti funkcióját. A helyiekből alakult „Kincsünk a Piac – Hunyadi tér” nevű civil szervezet (www.lmv.hu/hunyadi) elkeseredetten tiltakozik. Szeptember 11-én a civil szervezet által tartott lakossági fórumon a Levegő Munkacsoport mellett a Védegylet, az Óvás, a Humanisták és más civil szervezetek is kifejtették véleményüket a vásárcsarnok megszüntetése ellen.

A Hunyadi téri csarnok és piac népszerűsége máig is töretlen annak ellenére, hogy az önkormányzat második évtizede húzza-halasztja a régóta esedékes felújítását. Most azonban olyan fordulat állt be, amely miatt a környéken élő adófizető állampolgárokban kialszik a rendszerváltásba, az önkormányzatok demokratikus működésébe vetett bizalma. A négy évre választott testület – a kormánypárti képviselők az ellenzék asszisztálása mellett – a csarnokot magánbefektetőknek akarja átadni, ezzel párhuzamosan megváltoztatva a csarnok eredeti funkcióját. A megállapodások homályosak, az elképzelt új funkció és a gazdasági érvek – enyhén szólva – kidolgozatlanok. A lakosság és a sebtében megalakult „Kincsünk a Piac – Hunyadi tér” elnevezésű civil szervezet elkeseredetten tiltakozik. Szeptember 11-én, a civil szervezet által tartott lakossági fórumon több újságíró is részt vett. A Levegő Munkacsoport mellett a Védegylet, az Óvás, a Humanisták és más civil szervezetek is felszólaltak a vásárcsarnok megszüntetése ellen. Az önkormányzatnak mindeddig nem sikerült meggyőző érveket felhozni a privatizációs szándék védelmében. Hacsak az nem érv, hogy „hála” a bimbózó demokráciákban meglevő jogi hiányosságoknak, megtehetik, mert ez nem törvénytelen.

Budapest, 2007. szeptember 29.

Beliczay Erzsébet
a Levegő Munkacsoport elnökhelyettese